

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16Csp/147/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116222334
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2017:8116222334.2

Rozhodnutie

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD., v právnej veci žalobcu: V. K., N.. XX.X.XXXX, A. W., XXX XX W., právne zastúpený JUDr. Jaroslavou Oravcovou, advokátkou so sídlom Dobrianskeho 1651, 093 01 Vranov nad Topľou, proti žalovanému: Provident Financial, s.r.o., so sídlom Mlynské Nivy 49, 821 09 Bratislava 2, IČO: 35 805 731, právne zastúpenému De minimis, spol. s r.o., so sídlom Lovinského 22, 811 04 Bratislava, IČO: 36 868 949, o vydanie bezdôvodného obohatenia 158,48 eur a o určenie neprijateľných zmluvných podmienok takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný vydať žalobcovi bezdôvodné obohatenie vo výške 158,48 Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd určuje že zmluvná podmienka v zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX z 1.3.2012 - „administratívny poplatok“, je neprijateľná a z toho dôvodu neplatná.

III. Súd určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o zabezpečení splátok úveru č. XXXXXXXXXX z 1.3.2012 v bode 1.2: „Zákazník sa zaväzuje, že za poskytnutie služby podľa odseku 1 zaplatí Poskytovateľovi celkovú odmenu vo výške 185,40 Eur. Zákazník sa zaväzuje splácať túto odmenu v 60 pravidelných splátkach a to v 59 týždenných splátkach (okrem poslednej splátky) vo výške 3,09 Eur a poslednú splátku vo výške 3,09 Eur počas doby splácania spotrebiteľského úveru uvedenej v zmluve o spotrebiteľskom úvere.“, je neprijateľná a z toho dôvodu neplatná.

IV. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 31.10.2016 sa žalobca domáhal od žalovaného vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 158,48 eur z toho dôvodu, že so žalovaným uzavrel dňa 1.3.2012 Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, pričom žalovaný mu poskytol bezúčelový úver vo výške 360 eur, pričom v zmluve bola uvedená úroková sadzba 23,57 % a administratívny poplatok vo výške 72,36 eur, teda celková čiastka, ktorú mal zaplatiť predstavovala 484,19 eur. Zároveň došlo aj k uzavretiu Zmluvy o zabezpečení splátok úveru z rovnakého dňa, podľa ktorej mal zaplatiť za službu žalovaného spočívajúcu v preberaní splátok odmenu vo výške 185,40 eur. Spolu mal tak zaplatiť, vrátane úrokov, administratívneho poplatku a služby - odmeny spočívajúce v preberaní splátok, sumu 669,59 eur. Žalovanému bola uhradená suma 518,48 eur. Uviedol, že zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru), teda sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Dôvodil, že formulácia 60 týždenných splátok nespĺňa požiadavku vyjadrenú v zákone. Poukázal na to, že z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy nie je zjavné, kedy nastáva konečná splatnosť spotrebiteľského úveru tak, ako to vyplýva z § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z.. Uviedol, že sa vyžaduje časová (dátumová) špecifikácia konečnej splatnosti úveru, pričom musí ísť o zreteľný konkrétny časový okamih.

Poukázal na rozhodnutia všeobecných súdov a najmä na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6 Co 134/2016 z 26.7.2016 z ktorého vyplýva, že konečná splatnosť musí byť uvedená dátumovo, pretože zákonodarca pod konečnou splatnosťou nemyslel len stanovenie počtu mesačných splátok, pretože inak by sa uspokojil s náležitosťou pod písm. k), kde sa uvádza aj počet splátok. Počet splátok teda nemožno stotožniť s konečnou splatnosťou úveru a preto pri písm. f) iný výklad než ten, že konečná splatnosť úveru musí byť určená dátumovo, neprichádza do úvahy. Nakoľko predmetná zmluva údaj o konečnej splatnosti neobsahuje, uvedený úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov.

2. Bezdôvodné obohatenie požadoval ako výšku rozdielu medzi jeho platbami, t. j. 518,48 eur a výškou úveru 360 eur, teda 158,48 eur. O tom, že sa žalovaný bezdôvodne obohatil sa žalobca dozvedel od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS v júni 2015, kedy sa na neho obrátil so žiadosťou o poradenstvo ohľadom zmlúv žalovaného. Dôvodil, že vzhľadom na úmyselné konanie dodávateľa - žalovaného, ktorý nedáva svoje zmluvy do súladu so zákonom je objektívna premlčacia doba 10 ročná, čo vo viacerých svojich rozhodnutiach uviedli Krajský súd v Prešove a Krajský súd v Žiline.

3. K žalobe sa písomným podaním doručeným súdu 28.12.2016 vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že konečným dňom splatnosti úveru a dlžnej sumy je deň splatnosti poslednej splátky, ktorým je 7. deň 60 týždňa po dni uzavretia zmluvy, teda zmluva obsahuje presný časový údaj o konečnej splatnosti. Dôvodil, že v slovenskom jazyku pojmy termín a dátum nie sú synonymami. Konštatoval, že aj rozhodovacia činnosť Ústavného súdu SR považuje prehnane formalistické požiadavky všeobecného súdu za ústavne neakceptovateľné. Podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona o spotrebiteľských úveroch musí ísť len o presné určenie času. Poukázal aj na rozsudok Súdneho dvora EÚ pod sp. zn. C-42/15. Ďalej dôvodil, že argumentácia žalobcu je v rozpore so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008, ktorá zavádza tzv. maximálnu harmonizáciu. K bezdôvodnému obohateniu uviedol, že žalovaný nikdy neprijal od žalobcu žiadne plnenie, ktoré by nezodpovedalo ich vzájomnej písomnej dohode a vzniesol námietku premlčania. Vo vzťahu k úmyslu žalovaný uviedol, že si je vedomý existencie súdnych rozhodnutí, ktoré stanovili desaťročnú premlčaciu lehotu, pričom tieto rozhodnutia sa netýkali žalovaného. Poukázal na to, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že žalovaný vedel, že svojim konaním získa bezdôvodné obohatenie, ani to, že žalovaný chcel bezdôvodné obohatenie získať. Vzhľadom na uvedené navrhol žalobu zamietnuť.

4. Písomným podaním doručeným súdu dňa 28.3.2017 žalobca podal návrh na rozšírenie žaloby, ktorým okrem vydania bezdôvodného obohatenia žiadal aj určiť neprijateľné podmienky týkajúce sa administratívneho poplatku v zmluve o spotrebiteľskom úvere a odmeny za preberanie splátok v zmluve o zabezpečení splátok úveru. Súd prvej inštancie procesným uznesením na pojednávaní konanom 28.3.2017 pripustil rozšírenie žaloby o určenie vyššie uvedených zmluvných podmienok za neprijateľné, pričom toto rozhodnutie prítomným sporovým stranám aj zdôvodnil, pojednávanie odročil a žalovanému ponechal lehotu 10 dní na vyjadrenie sa k rozšíreniu žaloby.

5. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie listinnými dôkazmi konštatovaním, že na č. I. 1 a nasledujúcich sa nachádza samotná žaloba o vydanie bezdôvodného obohatenia, na č. I. 3 sa nachádza predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere, na č. I. 5 sa nachádza zmluva o zabezpečení splátok úveru, na č. I. 6 je záznam všetkých platieb žalobcu vo vzťahu k žalovanému, na č. I. 17 a nasledujúcich sa nachádza vyjadrenie právneho zástupcu žalovaného k žalobe spolu s prílohami, na č. I. 41 a nasledujúcich sa nachádza zápisnica o pojednávaní zo dňa 28.3.2017, na č. I. 45 sa nachádza doplnenie žaloby o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, na č. I. 47 sa nachádza prehlásenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, na č. I. 48 a nasledujúcich sa nachádza už spomenutý rozsudok KS PO sp. zn. 19Co/142/2016, ako aj ďalším spisovým materiálom, pričom zistil tento skutkový stav:

6. Žalobca a žalovaný dňa 1.3.2012 uzavreli Zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX, pričom žalovaný mu poskytol bezúčelový úver vo výške 360 eur, pričom v zmluve bola uvedená úroková sadzba 23,57 % a administratívny poplatok vo výške 72,36 eur, teda celková čiastka, ktorú mal zaplatiť predstavovala 484,19 eur.

7. Zároveň došlo aj k uzavretiu Zmluvy o zabezpečení splátok úveru z rovnakého dňa, podľa ktorej mal zaplatiť za službu žalovaného spočívajúcu v preberaní splátok odmenu vo výške 185,40 eur. Žalobca sa zaviazal túto odmenu splácať v 60 pravidelných splátkach a to v 59 týždenných splátkach vo výške 3,09 eur a poslednú splátku rovnako vo výške 3,09 eur. Spolu mal tak zaplatiť, vrátane

úrokov, administratívneho poplatku a služby - odmeny spočívajúce v preberaní splátok, sumu 669,59 eur. Žalovanému bola uhradená suma 518,48 eur.

8. Žalobcovi bol bezo sporu reálne poskytnutý úver vo výške 360 eur, pričom žalovanému bola podľa tvrdenia žalobcu doposiaľ žalovanému uhradená suma 518,48 eur, ktorú výšku žalovaný síce vo svojom písomnom podaní namietal, avšak bez relevantného zdôvodnenia.

9. Na pojednávaní konanom 28.3.2017 právna zástupkyňa žalobcu uviedla, že žalobca mal celkovo zaplatiť žalovanému sumu 669,59 Eur, pričom uhradil sumu 518,48 Eur, teda bezdôvodné obohatenie predstavuje rozdiel medzi uhradenou sumou a výškou poskytnutého úveru. Konštatovala, že v zmysle zákona 129/2010 § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch v zmluve absentuje termín konečnej splatnosti úveru, ktorý je ohraničený iba 60-týždenných splátok, pričom to nespĺňa požiadavku vyjadrenia konečnej splatnosti úveru v zmysle tohto zákona. Ďalej konštatovala, že doložila do spisu aj dôkazy, teda prehlásenie spomenutého Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS o tom, kedy sa žalobca dozvedel o tom, že v spotrebiteľskej zmluve sú uvedené neprijateľné zmluvné podmienky, pričom prvé stretnutie sa malo uskutočniť 19.5.2015. Vo vzťahu k neprijateľným zmluvným podmienkam uviedla a teda namietala najmä administratívny poplatok, ktorý je odvodený od hodnoty istiny a nie je teda paušálne stanovený pre ten, ktorý úver. Konštatovala neurčitost' v cene a predmete plnenia tohto poplatku, pričom spotrebiteľovi nie je dodané skutočné plnenie za tento poplatok. Spôsobuje to hrubú nerovnováhu medzi žalobcom a žalovaným, teda medzi spotrebiteľom a dodávateľom, nakoľko ide o poplatok za úkony, ktoré nie sú vopred spotrebiteľovi známe. Čo sa týka zmluvy o zabezpečení splátok úveru konštatovala, že bola uzatvorená v ten istý deň ako zmluva o spotrebiteľskom úvere, pričom v zmysle § 53 ods. 3 OZ nebola odplata individuálne dohodnutá. Obchodný zástupca môže osobne vyberať týždenné splátky u spotrebiteľa, pričom konštatovala, že suma 185,40 Eur, ktorá mala predstavovať odmenu za službu spočívajúcu v preberaní splátok predstavuje viac ako 51% z istiny úveru. Záverom uviedla, že jedna zmluva je podmienená druhou.

10. Právny zástupca žalovaného na tomto pojednávaní uviedol, že ide o premlčaný nárok v 3-ročnej objektívnej lehote. Konštatoval, že z iného konania má vedomosť o tom, že Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS vystavuje tieto prehlásenia kedy sa mal spotrebiteľ dozvedieť o neprijateľných podmienkach alebo náležitostiach spotrebiteľských zmluvách za odplatu vo výške 40 Eur. Zmluva bola uzatvorená v roku 2012 pričom obsahovala všetky náležitosti. Poukázal na rozhodnutia zatiaľ, neprávoplatné, tunajšieho súdu z 20.3.2017 9Csp/137/2016 ako aj rozhodnutie tunajšieho súdu z 24.3.2017 11Csp/137/2016, kde žaloby boli v identickej právnej veci zamietnuté. Konštatoval, že žalobca úver splatil, pričom počas splácania nevznikol žiaden problém s interpretáciou jednotlivých zmluvných ustanovení. Ďalej poukázal na rozhodnutie KS PO 19Co/142/2016, ktorým argumentovala aj žalujúca strana s tým, že ani názory krajského súdu nie sú jednotné vo vzťahu k prípadnému ustáleniu úmyslu žalovaného bezdôvodne sa obohatiť čo má dopad aj na samotnú premlčaciu dobu. Toto rozhodnutie krajského súdu je právoplatné, avšak bolo voči nemu podané dovolanie. Čo sa týka termínu konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru právny zástupca žalovaného uviedol, že v zmluve je jasne uvedené, že ide o 7. deň 60-teho týždňa, pričom priemerný spotrebiteľ vie narátať do 60. Navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

11. Na pojednávaní konanom 20.6.2017 právna zástupkyňa žalobcu uviedla, že zotrváva na podanej žalobe ako aj pripustení jej zmeny tak ako vyplynulo z doterajšieho konania. Krátkou cestou doručila súdu ako aj protistrane rozhodnutia OS HE sp. zn. 7Csp/121/2016 z 11.5.2017 ako aj OS MI sp. zn. 8C/246/2016 zo dňa 17.2.2017, v ktorých bolo žalobám proti totožnému žalovanému, t.j. Provident Financial s.r.o. vyhovené. Podľa jej názoru sa právo na vydanie plnenia sa premlčí za 2 roky od kedy sa o tom osoba dozvie najneskôr, že 3 roky aj ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie za 10 rokov od kedy k nemu došlo. Konštatovala, že objektívna premlčacia doba je 10-ročná nakoľko žalovaný ako nebankový subjekt dlhodobo poskytuje úvery a jeho povinnosťou bolo poznať zákon o spotrebiteľských úveroch, toto jeho konanie bolo úmyselným konaním, pričom poukázala na rozhodnutia KS PO príkladmo 1Co/293/2014, 2Co/9/2012, 3Co/89/2011, 5Co/134/2012, 12Co/16/2016, 12Co/17/2016 ako aj 12Co/18/2016, 17Co/50/2015 a 18Co/282/2015 taktiež na rozsudok KS ZA 9Co/648/2013. Konštatovala, že subjektívna premlčacia doba začala plynúť v mesiaci jún 2015 odkedy sa žalobca dozvedel od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, že sa žalovaný na jeho úkor bezdôvodne obohatil, pričom žaloba bola podaná 31.10.2016 teda počas plynutia tejto subjektívnej

premlčacej doby. Záverom ešte poukázala na rozsudok KS PO č. k. 19Co/142/2016-328 zo dňa 8.12.2016. Navrhla žalobe v celom rozsahu vyhovieť.

12. Právny zástupca žalovaného na tomto pojednávaní uviedol, že žaloba je nedôvodná. Opätovne vzniesol námietku premlčania vo vzťahu k tomu, že uplynula ako subjektívna tak aj objektívna premlčacia lehota. Konštatoval, že 28.4.2014 bola zaplatená posledná splátka žalobcom, pričom do podania žaloby uplynuli viac ako 2 roky, poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/67/2011, z ktorého vyplýva, že reálne sa počíta premlčacia doba od momentu kedy sa osoba dozvie, že sa niekto na jeho úkor obohatil. Poukázal na rozhodnutia tunajšieho súdu sp. zn. 25Csp/147/2016, 12Csp/121/2016, 11Csp/137/2016, 9Csp/137/2016 a 8Csp/117/2016, kde súdy v týchto konaniach žalobu voči identickému žalovanému zamietli. Potvrdenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS nemá žiadnu relevanciu, nakoľko ide o spotrebiteľskú organizáciu, ktorá nedisponuje právnym alebo ekonomickým vzdelaním. Čo sa týka objektívnej premlčacej lehoty dôvodil, že táto je 3-ročná nakoľko zatiaľ nebol preukázaný úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť.

13. Vyššie zistený skutkový stav súd prvej inštancie nasledovne právne posúdil:

14. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

15. Podľa § 2 písm. a), b), d) zákona č. 129/2010 Z. z. na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti, zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

16. Podľa § 9 ods. 2 písm. f) zákona č. 129/2010 Z. z. zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať aj dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

17. Podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom od 2.4.2010 do 31.12.2012 poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov ak zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 a neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a/ až k/, r/ a y/ a § 10 ods. 1.

18. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

19. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

20. Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

21. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

22. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

23. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

24. Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

25. Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

26. Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

27. Podľa § 451 ods. 1 OZ kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

28. Podľa § 451 ods. 2 OZ bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

29. Podľa § 456 OZ predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal. Ak toho, na úkor koho sa získal, nemožno zistiť, musí sa vydať štátu.

30. Na základe vyššie zisteného skutkového stavu ako aj citovaných právnych predpisov súd prvej inštancie konštatuje, že je nesporné, že zmluva o úvere neobsahuje obligatórnu náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere týkajúcu sa konečnej splatnosti úveru v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení. Je potrebné si uvedomiť, že zákon o spotrebiteľských úveroch je nutné vnímať ako právny predpis slúžiaci na ochranu spotrebiteľa ako slabšieho účastníka právneho vzťahu. Súd sa nestotožňuje s názorom žalovaného, že konečnú splatnosť úveru možno určiť aj počítaním dohodnutých splátok (v danom prípade 7. deň šesťdesiateho týždňa po uzavretí zmluvy). Inak by zákonodarca neuviedol ako ďalšiu povinnú náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere aj počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Spotrebiteľ by mal mať presne určené do kedy má úver splácať a ponechať to na počítanú mnohých (ako v danom prípade 60 týždňov) nie je naplnením účelu spomínaného zákonného ustanovenia. Navyše je komplikovanejšie počítanie lehôt podľa týždňov, ako bežné určenie splátok úveru podľa mesiacov. Nepochybne teda zákonodarca pod konečnou splatnosťou úveru nemyslel len stanovenie počtu splátok, pretože inak by sa uspokojil s už so spomínanou ďalšou náležitosťou podľa § 9 ods. 2 písm. k/ zákona č. 129/2010 Z. z., kde sa uvádza aj počet splátok. Obe tieto náležitosti teda nie je možné stotožniť a preto termín konečnej splatnosti úveru je potrebné určiť dátumovo (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline 5Co 286/14 zo dňa 27.5.2014).

31. Možno dať žalovanému za pravdu, že smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere predstavuje tzv. maximálnu harmonizáciu, ktorá znamená, že členské štáty nesmú zachovať ani zaviesť vo vnútroštátnom práve ustanovenia, ktoré sa odchyľujú od ustanovení tejto smernice (čl. 22 ods. 1). Súd však nezistil, že by záver o chýbajúcej náležitosti zmluvy vyslovený v tomto rozsudku bol v rozpore s danou smernicou. Podľa čl. 10 ods. 2 písm. c/ smernice totiž zmluva o spotrebiteľskom úvere má uvádzať aj dĺžku trvania zmluvy o úvere. Ustanovenie § 9 ods. 2 f/ zákona 129/2010 Z. z. a výklad súdu k týmto ustanoveniam nie sú v rozpore s vyššie citovanou smernicou.

32. Vyššie uvedené závery teda znamenajú, že žalobca by mal žalovanému vrátiť len sumu poskytnutého úveru t.j. 360 Eur a keďže doposiaľ mu zaplatil 518,48 Eur, žalovanému vzniklo bezdôvodné obohatenie vo výške 158,48 Eur. V danom prípade teda bezdôvodné obohatenie je plnením bez právneho dôvodu.

33. Následne sa súd musel zaoberať aj námietkou premlčania.

34. Podľa § 107 ods. 1 OZ právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

35. Podľa § 107 ods. 2 OZ najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

36. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej lehoty sa vyžaduje skutočná a nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bol získaný majetkový prospech, a o tom, kto ho získal. Nie je rozhodujúce, že oprávnený sa mohol o tom dozvedieť pri vynaložení potrebnej starostlivosti skôr (rozsudok Najvyššieho súdu 2CZ 35/77 zo dňa 17.12.1978).

37. Pri bezdôvodnom obohatení musí súd prihliadať v zmysle citovaného § 107 ods. 1 a 2 OZ tak na uplynutie subjektívnej lehoty (dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil) ako aj objektívnej lehoty (tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, desať rokov odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo). Vo vzťahu k subjektívnej lehote žalobca v žalobe uviedol, že o bezdôvodnom obohatení sa dozvedel v septembri minulého roka, pričom v konaní nebolo preukázané, že by toto tvrdenie nebolo pravdivé. Pre absenciu akéhokoľvek dôkazu opaku tak súd nemohol považovať námietku premlčania z hľadiska subjektívnej premlčacej lehoty za dôvodnú. Pokiaľ ide o objektívnu premlčaciu lehotu tak súd má za to, že žalovaný ako nebankový subjekt dlhodobo poskytujúci úvery (vrátane úverov spotrebiteľských) vo veľkom rozsahu má povinnosť poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Zmluvy o spotrebiteľských úveroch uzatváraných žalovaným (vrátane predmetnej zmluvy o úvere) sú formulované žalovaným ako dodávateľom, a preto žalovaný zodpovedá za ich obsah a za to, aby boli v súlade s kogentnými ustanoveniami právnych predpisov. Súd tak námietku premlčania vznesenú žalovaným vyhodnotil ako nedôvodnú.

38. Žalobca sa dozvedel o tom, že plnil viac ako podľa zákona mal, čo preukázal prehlásením Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, až v júni 2015, a teda dvojročná subjektívna premlčacia lehota mu uplynie až v júni 2016. Objektívna premlčacia lehota plynie od vzniku bezdôvodného obohatenia t.j. v danom prípade od úhrady žalobcu žalovanému. Súd však zastáva názor, že v danom prípade je potrebné vychádzať z desaťročnej premlčacej lehoty. Žalovaný má totiž v predmete činnosti poskytovanie úverov a preto sa vyžaduje, aby dodržiaval príslušné právne normy vzťahujúce sa na ich poskytovanie. Žalovaný preto minimálne musel byť uzrozumený s tým, že pokiaľ v úverovej zmluve neuviedol obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré sú citované v tomto rozsudku napriek tomu, že musel si byť vedomý toho, že ide o spotrebiteľa a nebude môcť od žalobcu žiadať úroky a iné poplatky a pre prípad, že to tak urobí, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzrozumený. Minimálne teda na jeho strane išlo o nepriamy úmysel získať majetkový prospech. Keďže posledné úhrady boli vykonané v roku 2014, desaťročná premlčacia lehota uplynie až v r. 2024. Právny názor o desaťročnej premlčacej lehote bol vyslovený už vo viacerých súdnych rozhodnutiach v typovo obdobných sporoch napr. rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co 84/2011 zo dňa 12.12.2011, sp. zn. 3Co 41/2012 zo dňa 6.3.2013, sp. zn. 2Co 9/2012 zo dňa 21.1.2013, sp. zn. 5Co 134/2012 zo dňa 26.11.2013, sp. zn. 3Co 89/2012 zo dňa 8.2.2012, alebo Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co 648/2013 zo dňa 20.2.2014 alebo Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co 301/2011 zo dňa 4.7.2012.

39. Vo vzťahu k neprijateľným zmluvným podmienkam súd prvej inštancie uvádza nasledovné: V danom prípade žalobkyni bol poskytnutý úver 360 Eur so splatnosťou 60 týždňov (viac ako rok) s administratívnym poplatkom 72,36 Eur. Zo zmluvy však nevyplýva, čo tento poplatok zahŕňa. Vo všeobecnosti možno administratívny poplatok vnímať ako poplatok za správu úveru. Súdu je však z jeho činnosti známe z iných súdnych konaní, že tak výška administratívneho poplatku ako aj výška odmeny za zabezpečenie splátok úveru sa odvíjala od výšky poskytnutého úveru.

40. Poplatok, ktorý má pokryť náklady na správu úveru však nemôže byť ovplyvnený výškou úveru a to vedie k záveru o tom, že žalovaný týmto pomerne sofistikovaným spôsobom sa snažil opticky vyvolať dojem výhodnosti úveru pre nízku úrokovú sadzbu, aj keď v skutočnosti administratívny poplatok odvíjajúci sa od výšky úveru vo svojej podstate predstavuje úrok. Poplatok 72,36 Eur predstavuje 20,1 % z úveru. Splatnosť úveru pritom bola dohodnutá o niečo viac ako na jeden rok, to znamená, že v skutočnosti úroková sadzba by činila niečo pod 20 % p. a., čo by takmer päťnásobne prevýšilo priemernú úrokovú sadzbu obdobných úverov v bankách, keďže podľa internetovej stránky NBS v roku 2012 pri úvere do jedného roka činila priemerná úroková sadzba 4,43 % p. a. Išlo by nepochybne o dohodu o úrokoch v rozpore s dobrými mravmi, čo by spôsobovalo jej neplatnosť zo zákona s poukazom na § 39 a 3 ods. 1 OZ. Zrejme to bolo motívom pre žalovaného vyhnúť sa takémuto posúdeniu cez stanovenie administratívneho poplatku. Súd zdôrazňuje, že to, že poplatky za správu úveru boli zakázané až od 10.6.2013 neznamena, že dovtedy mohli byť v neprimeranej výške tak, ako je tomu v danom prípade. Spotrebiteľ nemá možnosť zo zmluvy zistiť aké konkrétne plnenie sa mu dostane za spomínaný poplatok.

Ten je preto neurčitý a je teda daný dôvod na vyhlásenie jeho neprijateľnosti. V tejto súvislosti možno poukázať aj na rozhodnutie Vrchného krajinského súdu v Karlsruhe č. AZ 17U192/2010 z 3.5.2010, ktorý dospel k záveru o neprijateľnosti podstatne nižšieho administratívneho poplatku v rozsahu 2% z úveru za posudzovanie bonity klienta s tým, že nie je to v záujme spotrebiteľa, ale veriteľa.

41. Spotrebiteľ teda by mal platiť administratívny poplatok za dodané skutočné plnenie (tzv. teória skutočného plnenia), musí byť preto predmet administratívneho poplatku určitý a musí byť v primeranej výške. Ak tieto atribúty nie sú splnené, spôsobuje to značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a teda ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Nejedná sa totiž o prípad vylúčenia súdnej kontroly v zmysle § 53 ods. 1 vety druhej OZ, keďže administratívny poplatok nepredstavuje hlavný predmet plnenia úverovej zmluvy (hlavný predmet je poskytnutie úveru za úrok, ako to vyplýva z § 497 Občianskeho zákonníka), navyše nie je vyjadrený určito (nie je zrejme za čo sa platí) a rozhodne nebol individuálne dojednaný (jeho výšku stanovil žalovaný bez možnosti ovplyvnenia žalobcom). Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie považoval administratívny poplatok v zmluve o spotrebiteľskom úvere za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

42. Pokiaľ ide o zmluvu o zabezpečení splátok, táto síce formálne predstavuje samostatnú zmluvu, ale z pohľadu posúdenia neprijateľnej zmluvnej podmienky a vylúčenia súdnej kontroly je potrebné prijať logický záver o tom, že aj v tomto prípade súdna kontrola nemôže byť vylúčená. Ide o akcesorickú zmluvu nadväzujúcu na úverovú zmluvu, keďže jej obsahom je len spôsob splácania dohodnutého úveru. Hlavným predmetom plnenia je teda stále poskytnutie úveru za úrok. Iný výklad pripúšťajúci vylúčenie súdnej kontroly takejto zmluvy by bol v rozpore s ratio legis ustanovenia § 53 ods. 1 OZ, dodávateľ by totiž mohol základnú (úverovú) zmluvu rozčleniť na viaceré samostatné zmluvy, ktoré by upravovali samostatne jednotlivé zmluvné podmienky a to by znamenalo, že v každej takejto zmluve by zmluvná podmienka bola hlavným predmetom plnenia, čo by znemožňovalo posúdenie jej neprijateľnosti. Takýto výklad nepochybne by bol v rozpore so sledovaným účelom citovanej právnej úpravy.

43. Zmluvu o zabezpečení splátok teda vzhľadom na jej akcesoritu k hlavnému vzťahu nemožno posudzovať samostatne. Uvedená skutočnosť znamená, že do RPMN mala byť zahrnutá aj odmena podľa tejto zmluvy, ako to vyplýva z § 2 písm. g/ zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Podľa tohto ustanovenia do celkových nákladov spotrebiteľského úveru patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere. Údaj o RPMN je najdôležitejším údajom pre spotrebiteľa z hľadiska jeho rozhodovania o výhodnosti či nevýhodnosti príslušného úveru. Pokiaľ takýto údaj je uvedený v nižšej hodnote ako v skutočnosti je, nepochybne tým dochádza ku klamaniu spotrebiteľa. Zákaz klamania spotrebiteľa je upravený v § 5 zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (opäť v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) a tiež pri nekalých obchodných praktikách v zmysle §7 a § 8 zákona č. 250/2007 Z. z..

44. Podľa § 5 ods. 1 citovaného zákona výrobca, predávajúci, dovozca alebo dodávateľ nesmú klamať spotrebiteľa, najmä uvádzať nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepresné, nejasné alebo dvojzmyselné údaje alebo zamlčať údaje o vlastnostiach výrobku alebo služby alebo o nákupných podmienkach.

45. Podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona nekalé obchodné praktiky sú zakázané.

46. Podľa § 7 ods. 4 citovaného zákona za nekalú obchodnú praktiku sa považuje najmä klamlivé konanie a klamlivé opomenutie konania podľa § 8 a agresívna obchodná praktika podľa § 9. Zoznam obchodných praktík, ktoré sa za každých okolností považujú za nekalé, je v prílohe č. 1.

47. Podľa § 8 ods. 1 citovaného zákona obchodná praktika sa považuje za klamlivú, ak zapríčiňuje alebo môže zapríčiniť, že spotrebiteľ urobí rozhodnutie o obchodnej transakcii, ktoré by inak neurobil, pretože obsahuje nesprávne informácie a je preto nepravdivá, alebo akýmkoľvek spôsobom uvádza do omylu alebo môže uviesť do omylu priemerného spotrebiteľa, a to aj ak je táto informácia vecne správna vo vzťahu k

a) existencii výrobku alebo k povahe výrobku,

b) hlavným znakom výrobku, ako sú jeho dostupnosť, výhody, riziká, vyhotovenie, zloženie, príslušenstvo, servis zákazníkom po predaji výrobku a vybavovanie reklamácie, výrobný postup a dátum výroby alebo dodávky, spôsob dodania, účel použitia, možnosti využitia, množstvo, špecifikácia, jeho

zemepisný alebo obchodný pôvod alebo očakávané výsledky použitia, alebo výsledky a podstatné ukazovatele skúšok alebo kontrol vykonaných na výrobku,
c) rozsahu záväzkov predávajúceho, motívom pre obchodnú praktiku a k charakteru procesu predaja, akékoľvek vyhlásenie alebo symbol týkajúci sa priameho alebo nepriameho sponzorstva alebo schválenia predávajúceho alebo výrobku,
d) cene alebo k spôsobu výpočtu ceny alebo existencie osobitnej cenovej výhody,
e) potrebe servisu, náhradného dielu, výmeny alebo opravy,
f) osobe, vlastnosti a právu predávajúceho alebo jeho splnomocnenca, ako sú jeho totožnosť a majetok, kvalifikácia, postavenie, uznanie, členstvo v organizáciách alebo jeho väzby a vlastníctvo práv vyplývajúcich z priemyselného, obchodného alebo duševného vlastníctva alebo jeho ocenenia a vyznamenania, alebo
g) právu spotrebiteľa vrátane práva na výmenu dodaného výrobku alebo vrátenie peňazí podľa osobitného predpisu¹⁴) alebo k rizikám, ktorým môže byť vystavený.

48. Nezahrnutie odmeny zo zmluvy o zabezpečení splátok do RPMN možno teda považovať za nekalú obchodnú praktiku, ktorá je zo zákona zakázaná a preto aj z toho dôvodu je potrebné žalobe o vyslovenie neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky vyhovieť.

49. Tak zmluva o zabezpečení splátok úveru ako aj úverová zmluva sú formulárovými zmluvami, ktorých obsah žalobca ako spotrebiteľ nemohol ovplyvniť. Preto ich nie je možné považovať za individuálne dojednané. Odmena za výber splátok predstavuje viac ako 50 % poskytnutého úveru (184,50 eur z 360 eur predstavuje presne 51,50 %) a výrazne presahuje dohodnutý úrok a administratívny poplatok. Ide o zmluvnú podmienku dohodnutú zjavne v neprospech žalobcu ako spotrebiteľa, pretože takúto službu si nevymienil a ponúkol (nanútil) mu ju žalovaný, pričom výška odmeny je neprimeraná, nepochybne v rozpore s dobrými mravmi. Aj pri tejto odmene súd poukazuje na závery ako pri administratívnom poplatku o snahe žalovaného skryť skutočný účel tejto odmeny, ktorej výška sa tak isto odvíja od výšky úveru. Pri tom len 5 % z každej inkasovanej týždňovej splátky predstavoval reálne náklady žalovaného s realizáciou výberov vo forme provízie pre obchodného zástupcu. Odplata bola vo výške 51,50 % zo sumy poskytnutého úveru bez ohľadu na prejdenú trasu obchodného zástupcu, čo taktiež podporuje tézu o získaní finančných prostriedkov od spotrebiteľa v priamej úmere od výšky poskytnutého úveru a nie od reálnych nákladov žalovaného. Súd preto považoval za právne dôvodné žalobe o vyslovenie neprijateľných zmluvných podmienok vyhovieť.

50. O trovách konania medzi žalobcom a žalovaným súd rozhodol rovnako podľa § 255 ods.1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobca bol v konaní proti žalovanému plne úspešný, preto má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.